

Eteläpuiston asemakaava 8581

Liito-oravaselvitys

Päiväys	31.10.2023
Tekijät	Sini Solala
Tarkastaja	Lauri Erävuori
Projektinumero	YKK67867

Sisällys

1	JOHDANTO	1
2	SELVITYSALUE	1
3	MENETELMÄT	2
4	TULOKSET	2
5	EPÄVARMUUSTEKIJÄT	5
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	5
7	LÄHTEET	5

1 JOHDANTO

Tämä selvitys on tehty Tampereen kaupungin toimeksiannosta liittyen Tampereen asemakaavaan 8581. Työn tarkoituksena oli selvittää liito-oravien esiintyminen kyseisellä asemakaava-alueella papankartoitusmenetelmää käyttäen. Liito-oravakartoituksesta ja raportoinnista vastasi luontokartoittaja EAT Sini Solala Sitowise Oy:stä.

2 SELVITYSALUE

Selvitysalue sijaitsee Tampereella Eteläpuiston ja Nalkalan alueella Pyhäjärven rannalla. Selvitysalue käsittää kokonaisuudessaan asemakaavan 8581 alueen, joka on laajuudeltaan noin 17 hehtaaria. Tampereen kaupunki tutkii Nalkalan alueella täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Eteläpuisto-kadun eteläpuoliselle alueelle laaditaan uusi nykyisen rantaviivan ja puistomaisen virkistyskäytön säilyttävä suunnitelma, jossa pormestariohjelman mukaisesti asuinrakentamista ei tuoda Eteläpuistokadun eteläpuolelle, vaan sitä kehitetään virkistyskäytön lähtökohdista.

Kuva 1. Selvitysalueen raja.

3 MENETELMÄT

Liito-orava (*Pteromys volans*) on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (92/43/EEC) laji. Liito-oravaselvitys laadittiin Niemisen ja Aholan (2017) ohjeen "Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt" mukaisesti papanakartoitusmenetelmällä.

Selvitys toteutettiin kävelemällä koko selvitysalue läpi ja etsimällä liito-oravan papanoita puiden juurilta sekä kartoittamalla liito-oravalle soveltuvat kolopuut, risupesät ja pöntöt. Lisäksi kartoitettiin liito-oraville mahdolliset kulkureitit ja soveltuvat elinympäristöt. Liito-oravakartoitus toteutettiin 27.3., 14.4. ja 28.4.2023.

Lajin alueella esiintymisen lähtötietoina käytettiin Tampereen kaupungin rajapintapalvelun tietoja sekä 15.4.2023 haettuja tietoja Lajitietokeskuksen aineistoista.

Lähtötietoina on käytetty myös Hämeenpuiston asemakaavan liito-orava- ja lepakkoselvitystä (Sitowise Oy 2021) sekä Koulukadun asemakaavan 8883 liito-orava- ja lepakkoselvitystä (Sitowise 2023).

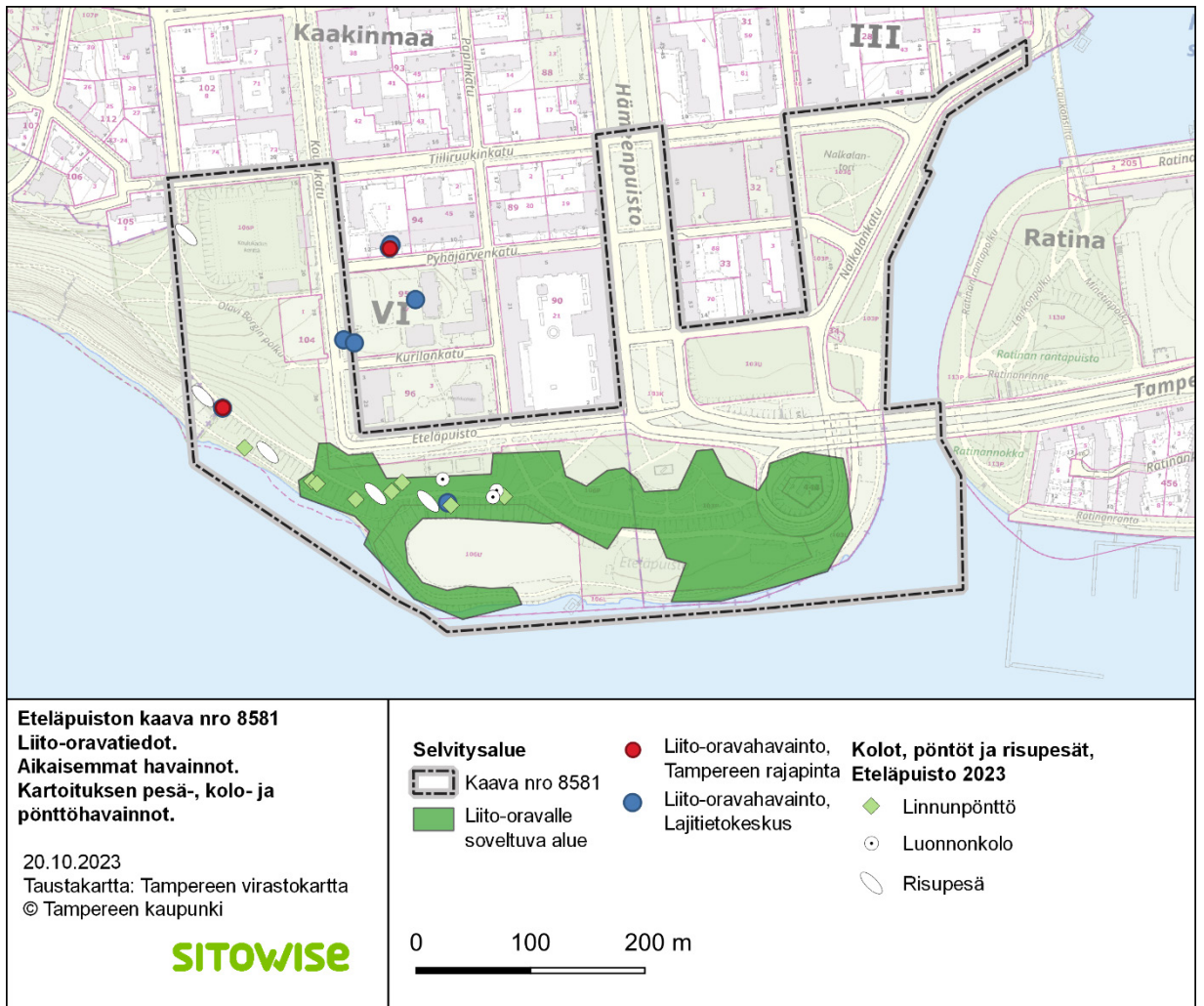
4 TULOKSET

Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi -palvelun tietojen perusteella selvitysalueelta on kaksi havaintoa liito-oravasta, jotka ovat vuosilta 2017 ja 2022 (Kuva 2). Tampereen kaupungin aineistoissa ei ole Lajitietokeskuksen tiedoista poikkeavia, muita havaintoja lajista.

Eteläpuiston alueella ei tässä selvityksessä havaittu liito-oravan papanoita. Suurelta osin puustoiset alueet ovat kuitenkin liito-oravalle soveltuvaa ympäristöä, vaikkakin liito-oravan suosiman haavan määrä alueella on vähäinen.

Eteläpuiston alueella on varttunutta puustoa, isoja poppeleita, koivuja, vaahteroita, tuomia ja terttuseljaa. Valtapuuna on mänty. Kartoituksessa havaittiin selvitysalueelta kahdeksan linnunpönttöä, kolme luonnonkoloa sekä viisi risupesää (Kuva 2).

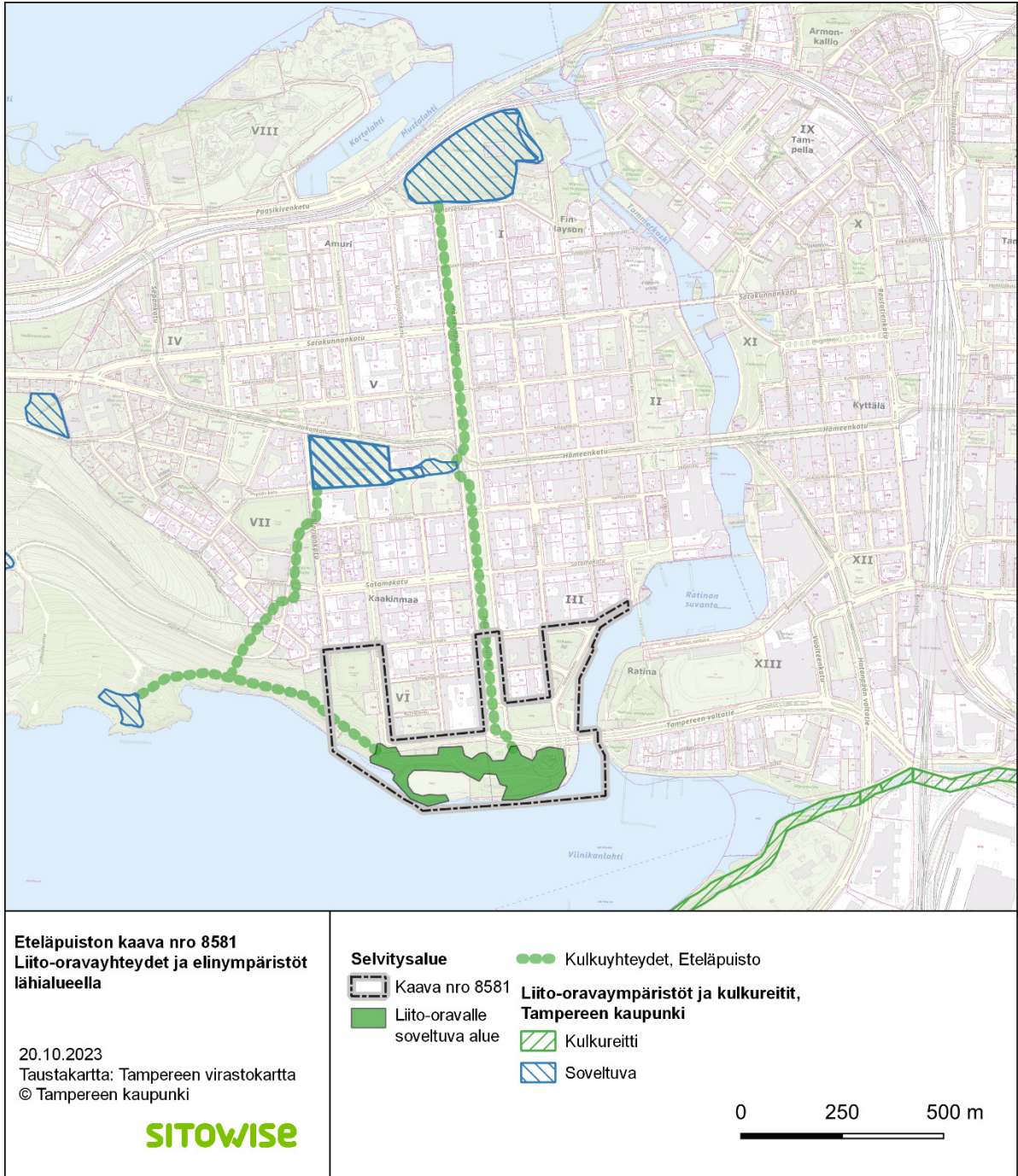
Kuva 2. Selvitysalueen aikaisemmat liito-oravahavainnot sekä tässä kartoituksessa rajattu lajille soveltuva ympäristö ja havaitut kolopuut, linnunpöntöt ja risupesät.

Selvityksessä todettiin liito-oravalle mahdolliset kulkuyhteydet Näsinpuistoon sekä Pynikin kirkkopuistoon, jotka on todettu myös aiemmassa Hämeenpuiston asemakaavan 8848 selvityksessä (Sitowise 2021).

Koulukadun kapea puurivistö voi myös toimia heikkona kulkuyhteytenä liito-oraville selvitysalueen ja Pynikin kirkkopuiston välillä. Koulukadun asemakaavan 8883 alueelta on tehty yksittäisiä havaintoja liito-oravasta, joten laji käyttää liikkumiseen kadunvarsi- ja tonttipuustoja alueella (Sitowise Oy 2023, Ramboll Finland Oy 2023).

Selvitysalueelta on vahva kulkuyhteys Pyykinharjun suuntaan. Kartassa esitetyt yhteydet selvitysalueelta länteen ovat viitteellisiä, eivät paikkaan sidottuja. Kaupunkirakenteen sisälle sijoituvia kulkuyhteyksiä voidaan tukea säilyttämällä tai vahvistamalla katuvarsien puustoistutuksia.

Kuva 3. Liito-oravalle mahdolliset kulkureitit Pyykin kirkkopuistoon ja Näsinpuistoon sekä Pyykinharjulle. Kartalla näkyvät Kantakaupungin liito-oravaselvityksen 2016 liito-oravalle soveltuvat ympäristöt.

5 EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Liito-oravakartoitus tehtiin kartoitukselle sopivana ajankohtana, eikä kartoitukseen liity merkittäviä epävarmuustekijöitä. Tiedot ovat riittävät asemakaavoitusta varten.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitysalueella ei tehty tässä selvityksessä havaintoja liito-oravasta, joten tämän perusteella alueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueelta on kuitenkin aiempia havaintoja liito-oravasta sekä useita risupesiä, linnunpönttöjä ja kolme kolopuuta. Selvitysalueen eteläosa arvioitiin liito-oravalle soveltuvaksi ympäristöksi, jolle valtaosa risupeistä ja kolopuista sijoittuu sekä yksi aikaisempi havainto liito-oravasta. Lajille soveltuva ympäristö suositellaan huomioitavaksi alueen suunnittelussa.

7 LÄHTEET

Nieminen, M. ja Ahola, A. 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö.

Tampereen kaupungin WFS- ja WMS-rajapinnat – Tampereen arvokkaat lajihavainnot, Tampereen avainbiotoopit, Kantakaupungin liito-oravaselvityksen 2016 elinympäristöt ja kulkureitit.

Lajitietokeskus. Liito-oravahavainnot selvitysalueella. Tietohaku 15.4.2023.

Ramboll Finland Oy 2023. Koulukatu 23. Liito-oravaselvitys. 2.2.2023.

Sitowise Oy 2023. Koulukatu 19, 23 asemakaava 8883. Liito-orava- ja lepakko selvitys.

Sitowise Oy 2021. Hämeenpuiston asemakaava 8848. Liito-orava- ja lepakko selvitys. Donna ID 5 597 289. 18.11.2021.

Tampereen kaupunki 2016. Kantakaupungin liito-oravaselvitys 2016. Kaupunkiympäristö, Maankäytön suunnittelu.

Tampereen kaupunki 2020. Liito-orava osana yleiskaavan viherverkkoa – Seuranta 2017-2019. Kantakaupungin yleiskaava – valtuustokausi 2017-2021.

